

המנהל הכללי
Office of the Director General
مكتب المدير العام

כ"ז כסלו תשפ"ב
01 דצמבר 2021

אל: משתתפי הדיון

סיכום דיון מס' 1 – צוות האצת פרויקטי תשתית במסגרת המאבק בשינויי האקלים מיום 29.11.21

רקע:

במסגרת החלטה 543 של הממשלה מיום 24.10.2021, הוחלט על הקמת צוות שמטרתו האצת פרויקטי תשתיות בעלי חשיבות לאומית לצורך הפחתת גזי חממה ועמידה ביעדי המעבר לכלכלה דלת פחמן והמאבק במשבר האקלים, אשר עניינם, בין היתר, בתחומי האנרגיה, הפסולת והמיחזור. מטרת הצוות לפעול להסרת חסמים לביצוע אותם פרויקטים, ולקידום מימוש מדיניות הממשלה בנושא.

מהלך הדיון:

- בפתח הדברים ציין מר אמיר ברקן, סמנכ"ל כלכלה ותשתיות במשרד ראש הממשלה, כי הצוות יפעל למימוש מדיניות המשרדים, קידום פרויקטים והסרת חסמים בהתאם להצעות שיועלו בידי חברי הצוות, ויתכנס לפי הצורך.

1. הצגת המשרד להגנת הסביבה – גב' איילה גלדמן ומר אלעד עמיחי

- הוצגו כיווני הפעולה וצעדי המדיניות הממשלתיים להפחתת גזי חממה. כמו כן, הוצגו נתונים בנוגע לפליטות המתאן ממטמנות, אשר מהוות כ-10% מסך פליטות גזי החממה בישראל.
- על מנת לעמוד ביעדי הפחתת פליטות גזי החממה, ומתאן בפרט, על ישראל להפחית באופן דרמטי את הטמנת האשפה. לשם כך, ניתוח הצרכים שביצע המשרד מעלה כי נדרשת הקמתם של כ-51 מתקנים מסוגים שונים לטיפול באשפה בעשור הקרוב (מיון פסולת מעורבת, טיפול בפסולת האורגנית, הטמנה, השבה ומיון נקי). בנוסף להקמת המתקנים, המשרד להגנת הסביבה ושאר המשרדים הרלוונטיים נדרשים לפעול באמצעים שונים ליישום מדיניות הטיפול בפסולת, לרבות תמיכות כלכליות, צעדי רגולציה ומיסוי, אשר מטרתם לתמרץ ולעודד הפחתת פסולת, מיון וטיפול בה.
- ישנם אתגרים וחסמים שונים להקמת המתקנים והטמעת מדיניות המשרד. אחד האתגרים המשמעותיים הוא אתגר התכנון הסטטוטורי וזמינות הקרקע: על אף שכיום ניתן להוציא היתרי בנייה למתקני פסולת באזורי תעשייה רבים מכוח פרק הפסולת בתמ"א 1, בפועל רשויות מקומיות אינן מעוניינות בכך. כמו כן, בחלק מאזורי התעשייה ישנם תקנונים המונעים את הקמת אתרי הפסולת בהם.
- ככלל, המשרד מעוניין לצמצם הקמת תשתיות חדשות לייצור אנרגיה בשטחים פתוחים ולמקסם את ייצור האנרגיה בשטחים הבנויים. לשם כך, ניתן למשל לבחון חיוב מבנים חדשים בהתקנת פאנלים סולאריים.

המנהל הכללי
Office of the Director General
مكتب المدير العام

2. הצגת משרד האנרגיה – גב' דורית הוכנר וגב' רותם אבין

- הוצג האתגר הקיים בתכנון תשתיות משותפות בתחומי התחבורה והאנרגיה. היעדר הסנכרון והתיאום בתכנון התשתיות מביא לעתים קרובות לעיכוב ופגיעה בביצוע פרויקטי תשתית, אשר בחלקם רלוונטיים וחשובים גם לנושא האקלים. המשרד מעוניין לייצר עקרונות לתכנון משותף של רצועות לתשתיות אנרגיה ותחבורה, מתוך ראייה כוללת וארוכת טווח של ייעול השימוש בקרקע, וצמצום פגיעה בשטחים פתוחים. בימים אלו מקודמים פרויקטים שונים בתיאום כזה, והמשרד מעוניין לעגן את צורת העבודה הזו כך שלשני המשרדים יהיו נהלי תכנון משותפים מחייבים.
- כמו כן, באותו הקשר יש לקדם מנגנון סדור להליך לתכנון והקמה של "מנהרות תשתית רב מערכתיות". כיום ישנו מספר מצומצם של מנהרות כאלו בחיפה, אשר הוקמו לפני שנים רבות. הקמת מנהרות מסוג זה היא בעלת פוטנציאל לייעול וקידום פרויקטי תשתית רבים בישראל. בהתייחס לכך, ציין נציג אגף התקציבים במשרד האוצר, מר עידו מור, כי הנושא עולה מעת לעת והקושי שעולה בו הוא קביעת הגורם האחראי. פתרון סוגייה זו עשוי לסייע לקידום של פרויקטי תשתית חשובים. כמו כן, נציג משרד ראש הממשלה, מר יפתח סומך, ציין כי לאחרונה החלה עבודה ממשלתית בראשות מינהל התכנון לבחינת כלים משלימים לפיתוח תת הקרקע, בהתאם להנחיית המועצה הארצית לתכנון ובנייה. ייתכן כי אפיק זה הינו מתאים יותר לקידום סוגיית המנהרות הרב מערכתיות.
- נציג משרד הכלכלה, מר דוד אסף, העלה כי סוגיית המעבר לרכבים חשמליים צפויה לייצר אתגר מבחינת ביקוש ועומס על רשת החשמל. נציגת רשות החשמל, גב' שי דגני, ציינה כי בחודשים הקרובים תגובש תכנית פיתוח לרשת ההולכה שתתייחס לנושא זה. משרדי הממשלה מתבקשים לעדכן את רשות החשמל במידה ולתכניות שבקידום צפויה להיות השפעה על הביקושים לחשמל במשק.

סיכום – מר אמיר ברקן, סמנכ"ל כלכלה ותשתיות, משרד ראש הממשלה

1. משרד הגנת הסביבה בשיתוף משרד הכלכלה, רשות מקרקעי ישראל ומינהל התכנון יציגו בדיון הצוות הבא הצלבה בין השטחים הפנויים שהתמ"א האמורה חלה עליהם וניתן להקים בהם מתקני פסולת (אזורי תעשייה ושטחים נוספים), לבין האזורים בהם נדרש להקים מתקנים כאלו, לפי ראיית המשרד להגנת הסביבה. כמו כן יוצגו השטחים בהם קיים תקנון האוסר על הקמת מתקנים לטיפול בפסולת.
2. ביחס להצלבה שתוצג כאמור, במידה וישנם שטחים ספציפיים שניתן ורצוי להקים בהם מתקנים, יוצגו לצוות החסמים המעכבים או מונעים את הקמתם.
3. בהמשך לכך, המשרד להגנת הסביבה, בשיתוף הגורמים הרלוונטיים בצוות, יבחן האם ניתן להוציא מכוח התמ"א היתרים גם עבור הקמה של מתקני השבת פסולת. במידה ולא ניתן לעשות זאת, יש להציע כיווני פעולה אפשריים להקמת מתקנים מסוג זה ביחס לחסמים הקיימים כיום.
4. נושא תיאום התשתיות הבין-משרדי ומנהרות התשתית הרב מערכתיות שהוצג לא יידון בצוות הנוכחי, אולם אגף כלכלה ותשתיות במשרד ראש הממשלה ישמח לסייע לקדמו. נציגי המשרדים מוזמנים לפנות למשרד ראש הממשלה בנושא זה.

המנהל הכללי
Office of the Director General
مكتب المدير العام

5. סוגיית החיוב להתקין מתקנים סולאריים במבנים דורש בחינה מעמיקה של עלויות ותועלות. ניתן להקדיש לכך דיון ייעודי בצוות.
6. נציגי המשרדים מתבקשים להעביר למשרד ראש הממשלה את רשימת הפרויקטים שלטעמם הצוות נדרש לקדם עד יום 8.12.21.
7. דיון הצוות הבא ייקבע לעוד מספר שבועות, ובו יוצגו הממצאים בנוגע להקמת מתקני הפסולת כאמור, וכן הנושאים שיועלו בידי יתר המשרדים שלא הציגו בדיון הנוכחי. לאחר דיון הצוות הבא תיקבע רשימה ראשונית של פרויקטים בהם יעסוק הצוות במהלך התקופה הקרובה.

רשם: רביב זית, משרד רה"מ

העתק

מנכ"ל משרד האנרגיה
מנכ"לית המשרד להגנת הסביבה
מנכ"לית משרד התחבורה
החשב הכללי
הממונה על התקציבים
ראש מטה התכנון
מנהלת מינהל התכנון
מנהל רשות מקרקעי ישראל
יו"ר רשות החשמל
מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה
היועץ המשפטי לממשלה

המנהל הכללי
Office of the Director General
مكتب المدير العام

משרד ראש הממשלה

רשימת משתתפים

משרד ראש הממשלה

אמיר ברקן, סמנכ"ל כלכלה ותשתיות
יפתח סומך, מרכז בכיר כלכלה ותשתיות
רביב זית, רע"ן כלכלה ותשתיות
נעמה גל, מנהלת תחום בכירה ייעוץ משפטי
אורי יחזקאל, עוזר מנכ"ל

משרד הכלכלה

דוד אסף, מנהל אגף סביבה וקילנטק
טל סלע, יועץ למנכ"ל

החשב הכללי

שי ששתיאל, רכז תשתיות ופרויקטים
עמית מירזאי, ממונה ערבויות מדינה
הראל מאיר, רפרנט מים

משרד האנרגיה

דורית הוכנר, ראש אגף בכיר תכנון פיזי
רותם אבין, יועצת מנכ"ל

אגף התקציבים

שני מנדל לאופר, רכזת אנרגיה
עידו מור, רפרנט אנרגיה

המשרד להגנת הסביבה

איילה גלדמן, ר' אגף תכנון סביבתי
אלעד עמיחי, סמנכ"ל שלטון מקומי

משרד התחבורה

אריאל פיפרנו, מנהל תחום תכנון ארוך טווח

משרד המשפטים

ניב יערי, עורך דין במחלקה למשפט אזרחי
נטע שפירא, עורך דין במחלקה למשפט כלכלה

רשות מקרקעי ישראל

רות אפריאט, מנהלת החטיבה העסקית

מינהל התכנון

שחר סולר, מנהל אגף אסטרטגי

מטה התכנון

יוראי מצלאוי, רמ"ט מנכ"ל

רשות החשמל

שי דגני, יועצת לר' רשות החשמל